

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 300.— | Negyed évre K 75.—
Fél évre K 150.— | Egy hónapra K 25.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség... — 10-26

Megkezdtek a földreform tárgyalását

Kenéz Béla előadói beszéde

Budapest, október 4. A nemzetgyűlés mai ülésén *Rakovszky* István elnökölt.

Legeza Pál a mentelmi bizottság javaslatát terjeszti elő, mely *Ugron* Gábor ismeretes esetében a mentelmi jog megsértését állapítja meg és javasolja, hogy az ügyet további eljárás végett a kir. ügyészségnek adják át.

A Ház a javaslatot elfogadta.

Elnök bejelenti, hogy a földreformra vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása következik. (Eljenzés és taps a kiscsapatáron).

Nagyatádi Szabó István jelenti, hogy a javaslatot tervező és az előkészítő munkálatokat vezető három földművelésügyi miniszteri tanácsos részvesz az ülésen, hogy a szakszerű felvilágosításokat megadja.

Kenéz Béla előadó lelkes eljenzés közepette foglalja el az előadói széket.

A háború és véres forradalmak után — ugymond — abba a helyzetbe kerültünk, hogy a földreformot tárgyalhatjuk. A földnek helyes megosztásáért vívott küzdelmek végigvonulnak az egész világtörténelemben. Hiszen a földnek messzemenő jelentősége van a gazdasági jelentőségén kívül is. A földbirtok a társadalmi osztályok alapja.

A földkérdés ma megrázza Európa összes sarkait. 1850-től 1900-ig 130 millióval szaporodott az őstermeléssel foglalkozók száma, a terület azonban változatlan maradt. Ez magyarázza a földbirtok mozgalmat a világ minden részében.

Az új kor ipara megritkította a vidék népességét, a gyors és olcsó közlekedés milliókat vont el az őstermeléstől és csábított a kivándorlásra. A föld áldásaiban részesíteni kell tehát azokat, a kiknek nincs földjük és ez a nagy kérdés nemcsak nálunk, hanem mindenütt Európában nagy változásokat idézett elő.

Franciaországban, ahol a népesség az utolsó évtizedekben fogyott, 27 millióról 19 millióra csökkent az őstermeléssel foglalkozók száma. Ekkor 1907-ben meghozták a kisbirtok törvényét, amely olcsó hitelt is nyújtott a kisbirtokosoknak. Ez nemcsak papíron volt meg, hanem a bankok meg is adták. A francia állam 100 millió frankot adott ki másfél százalékos kamattal erre a célra.

Hogy mennyire indokolt mindenütt a földbirtok kérdés helyes megoldása, erre eklatáns bizonyíték Nagybritánia és Írország esete, ahol a földbirtok fele 2000 ember kezében volt. Skócia földjén összesen 24,000 család osztozott.

Romániában 130,000 parasztot juttattak földhöz az agrárreform, de csak papíron, mert a földhöz utott parasztok továbbra is job-

bágyosban maradtak úgy, hogy 1909-ben ez véres parasztlázadást robbantott ki és csak 1910-ben a román földbirtok tudott nagyobb és jobb eredménnyel dolgozni.

Dánia a legutolsó 15 év alatt 45 milliót áldozott kisbirtokosok földhöz juttatására. Poroszország a háború előtti 25 év alatt egy millió márkát áldozott erre a célra.

- És mit tettünk mi? Mi, akik speciális agrárállam vagyunk? A felelet nagyon szomorú, mert az egykori Nagymagyarországon is a lehető legrosszabbak voltak a viszonyok és utánunk már csak Románia következett. De nem jobbák a viszonyok Csonkamagyarországon sem, ahol a nagybirtokok 1,600,000 hold szántóföldet foglalnak el. Nagy mulasztásokat követett el ezen a téren a régi liberális rendszer.

Prohászka Ottokár: Ugy van!

Kenéz Béla: ... mert ha csak csekély mértékben is törődött volna ezzel a kérdéssel a liberális rendszer, nagy katasztrófákat hátríthatott volna el.

Csernus István: A zsidók foglaltak el minden földet! Több volt a kezükben, mint az egyháznak!

Grieger Miklós: A mágnások adták a zsidóknak a földet!

Kenéz Béla: A liberális korszak megengedte a parcellázási visszaéléseket, a közlegelők és közerdők feldarabolását.

Ennek a javaslatnak a célja a földbirtok megosztás aránytalanságainak a megszüntetése. A nagy területek feldarabolásánál a parlagon heverő és kevésbé megművelt területek is meg fogják műveltetni. Munkaerő szempontjából is előnyösebb a kisbirtok-rendszer, mert több munkást juttat munkához.

Az igaz, hogy a nagybirtok tökéletesebb kereskedelmi rendszerével jobban tudja biztosítani a város élelmezését, de ezt a kisbirtokrendszerrel is el lehet érni a szövetségi rendszer bevezetésével. A nyersanyag és a gépek beszerzése a tökéletesebb kereskedelmi szervezeteinél csak relatív fölény, amely hamarosan megváltozik, míhelyt az állam a kisbirtok-rendszer érdekeinek jár a kezére. A népesség arányszáma, a város lakosságának elhelyezése, a nemzeti erkölcs eszméjének megőrzése szempontjából, azonfelül a háborús veszteségek pótlása érdekében is a kisbirtok az előnyösebb, amely népszaporító és népmegkötő hatással van.

A javaslat szerint minden férfi munkásnak három hold föld jár. Minthogy 1 millió munkás, zselér, cseléd van Csonkamagyarországon, ez a legnagyobb kategóriája a javaslatban érdekelteknek és így százszázalékosan emel a föld-

tulajdonosok sorába és ugyanannyinak a szívéből tűnik el az osztályellentét érzése.

A kisbirtokrendszer kitünő nevelő eszköz a szorgalomra és takarékosagra. Ha a javaslat koncepcióját helyesen választják meg, az egész birtokszervezet megújul.

A nagybirtokot sem érinti a javaslat. A mai birtokrendszer strukturáját nem fogja megbénítani, mindamellett kimondja a megváltás jogát.

A nagybirtokok sorsáért tehát nem kell aggódni senkinek. A földbirtokreform megvalósításának céljaira elegendő terület áll rendelkezésre megváltási jogok nélkül is.

Beszéde végeztével az egész Ház feláll és percekig tapsol az előadónak.

Kimondják a sürgősséget

Rakovszky elnök bejelenti, hogy 50 képviselő a javaslat sürgősségét kéri kimondani. Az indítvány fölött holnap határoznak.

Uj kormányzópart alakul?

Budapest, nov. 4. A Nyolc Órai Ujság jelenti: A kormányzópartban megindult a mozgalom egy új kormányzópart megalakítására, melynek célja: erősen agrárjellegű, demokratikus part alakítása. A lap szerint eddig 106 képviselő írta alá az ívet, amely ilyen kormányzópart megteremtését tűzi ki céljául. A mozgalom vezetői remélik, hogy a mostani kormányzóparttól rövid időn belül átvehetik a hatalmat. Az új alakulás élén nagyatádi Szabó István, *Rubinek* Gyula miniszterek, *Dömötör* Mihály és *Lipták* Pál államtitkár állanak.

Amerika és Németország különbékéjét jelenti Harding elnökké választása

Bécs, nov. 4. A Hollandsch Nieuwsbureau newyorki jelentése szerint a demokrata vezérek, amikor megkapták az elnökválasztás eredményét, annak a felfogásuknak adtak kifejezést, hogy ez a döntés egyet jelent az Egyesült Államok és Németország különbékéjével.

Szabad lesz a gabonaforgalom

A kiscsapat álláspontja győzött

Budapest, nov. 4. *Szűj* Bálint és társai indítványuk dolgában a nemzetgyűlés mai ülésének megnyitása előtt *Bottlik* József nemzetgyűlési alelnök szobájában értekezletre ültek össze, hogy tárgyalják a minisztertanácsnak a gabonarendelet módosítására vonatkozó határozatát. Minihogy azonban a minisztertanács határozatát csak ma délelőtt foglalják írásba, az értekezlet csak a nemzetgyűlés mai ülése után fog véglegesen állást foglalni, este 7 órákor pedig pártértekezlet foglalkozik a gabonarendeletről.

Már most is megállapítható, hogy a kiscsapat álláspontja nagyjában érvényesül. A gabonabeszolgáltatás nem rekvirálás, hanem önkéntes felajánlás útján fog megtörténni, még pedig az indítványozó kulcsa szerint. A tengeri

Nagyatádi Szabó felhívása

Szünet után nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter szólal föl. Ebben a történelmi pillanathban — ugymond — ő is felszólal, bár az előadó után alig van mondani valója. Onmagának gratulál, hogy ilyen előadót választott. Ennek a javaslatnak alig lesz ellenzéke.

Történelmi visszpillantást vet arra, hogy a nagybirtokosok magántulajdona tulajdonképpen mindég a korona részéről való adományozásokból származott és különösen igen szomorú szolgálatokért adományozta azokat a Habsburg-dinasztia. Majd emelkedett szavakkal kéri a Házat, hogy minden ellentétet elimináljon akkor, amikor ilyen nagy horderejű és az ország boldogságát elősegítő törvényjavaslatról van szó. Fogadják a javaslatot szeretettel és szavazzák meg egyhangulag.

Az egész Ház eljenz a minisztert és tömegesen sietnek üdvözlésére a képviselők.

Az ülés 2 órákor ért véget.

tését tűzi ki céljául. A mozgalom vezetői remélik, hogy a mostani kormányzóparttól rövid időn belül átvehetik a hatalmat. Az új alakulás élén nagyatádi Szabó István, *Rubinek* Gyula miniszterek, *Dömötör* Mihály és *Lipták* Pál államtitkár állanak.

Julier alezredes ellen nem emeltek vádat

Budapest, nov. 4. *Julier* Ferenc x x x x x x x alezredes ellen, aki a proletárdiktatura idején *Stromfeld* Aurél utóda lett, a hadbíróági vizsgálatot befejezték és a katonai ügyészség nem emelt vádat ellene.

Felvidéki magyar képviselők ligája

Prága, november 4. A felvidéki magyar újságokban az itteni Tribuna szerint felhívás jelent meg, hogy a magyar képviselők november 12-én megalakítják Karlsbadban a Sudeta-népek ligáját. Ennek a szövetségnek az a célja, hogy a cseh köztársaságban élő idegen nemzeteket jogaik védelmére egyesítse. A magyarokat felszólítják, hogy az alakuló gyűlésre minden város és község küldje el a képviselőit.

VILÁGNYELVEK I
ROSE-nyelviskola
Széchenyi u. 42

Ingyen fuvarozzák a debreceni gazdákat az iskolák fájait

A menekültek nem akarnak az iskolából a Nyulásra költözni

Epen tegnap emlékeztünk meg róla, hogy a hirtelen beállott hideg időjárás következtében az iskolák nagy része abba a súlyos helyzetbe került, hogy az előbb-utóbb elkerülhetetlen fűtési szünetet jóval a tervezett időpont előtt lesz kénytelen megkezdeni és mára az elemi iskolák fűtésének sorsa már meg is oldódott a debreceni gazdáknak nemeseleikü áldozatkészségéből.

Nagy József miniszteri tanácsos, nyugalmazott pénzügyigazgató megjelent Tatay Zoltán dr. tb. tanácsnoknál és a debreceni gazdatársadalom nevében bejelentette, hogy a gazdák teljes tudatában annak a nagyjelentőségnek, amellyel a hosszú éveken át súlyos nehézségekkel küzdő oktatás zavartalan felvétele jár, hozzá kívánják járulni a maguk részéről is az elemi iskolákban a tanítás zavartalanításának a biztosításához. És hogy ezen elhatározásuk tetten is megnyilvánuljon, a debreceni gazdák hajlandók az iskolák fűtéséhez szükséges fát az erdőnek a város által kijelölt részéről teljesen díjtalanul saját szekereiken a városba befuvarozni.

A város halás örömmel fogadta a debreceni gazdák nagylelkű ajánlatát, a vágásterületeket nyomokban kijelölték és az iskolák fájának befuvarozása már meg is kezdődött.

Az elemi iskolákban a zavartalan tanítás felvételének és folytatásának még egy akadály van. Még mindig több iskolai épület van, amelyben menekülteket szállásoltak el. A menekültek számára ugyan azóta a nyulási barakokban szükséglakások épültek, a menekültek azonban nem akarnak a barakokba kiköltözni. — A városi tanács mai ülésén elhatározta, hogy megkeresi a menekültügyi hivatal debreceni kirendeltségét és felhívja, hogy saját hatáskörében sürgősen utasítsa az iskolákban elszállásolt menekülteket, hogy a részükre a Nyulason rendelkezésre levő lakásokba haladéktalanul költözködjének át.

Női és leány felöltöket, szőrmearút
legolcsóbb árban ajánl

Rózsaszínház

Csonka Magyarország —
nem ország,
Egész Magyarország —
mennyeország!

Csökkentik az osztrák hadsereget és fölemelik a csendőrség létszámát

Francia javaslat Ausztria pénzügyeinek szanálására

Bécs, nov. 4. A Neue Freie Presse közli: Az entente bécsi jóvátételi bizottsága ismételtlen jelét adta annak, hogy attól várja Ausztria fellendülését és pénzügyeinek javulását, ha az osztrák állami költségvetésben tetemes megtakarításokat lehet eszközölni.

Francia részről felhívták a jóvátételi bizottság figyelmét azokra a pénzügyi terhekre, melyekkel az osztrák véderő fenntartása jár és utaltak arra, hogy Ausztria költségvetése nem bír el 30.000 főnyi létszámú hadsereget, tehát tanácsos lenne a haderőt mielőbb lényegesen csökkenteni. Erről a részről nyomtatékosan hangsúlyozták, hogy amikor a békeszerződés Ausztria haderejének létszámát 30.000 emberben jelölte meg, ez a legnagyobb létszám volt és sehohsem köti ki a békeszerződés, hogy a létszám nem lehet kisebb, már pedig az ország rendjének és nyugalmanak biztosítására jól szervezett rendőrség kell, ez sokkal inkább megfelel a célnak, semmint a hadsereg, amelynek költségeit az államháztartás nem képes elviselni. A gyakorlati megvalósítást úgy kell képzelní, hogy a hadsereg létszámának leszállításával egyidejűleg növelni kell a rendőrség létszámát.

DOLLART
és más idegen pénzeket legolcsóbb
napi áron vált be
GÖTSCH SÁNDOR
bankrottdája DEBRECEN,
Piac-n. 38. I. em. Főposta mellett.

A budapesti iőzsde

Budapest, nov. 4.

Értékpapírpia: Két napi nyugodt, tartózkodó magatartás után ma lanyha irányzattal kezdődött a tőzsdéi forgalom. Nem voltak ugyan nagy tömegekben eladók, azonban vevők sem jelentkeztek és ez nyomasztólag hatott az áralakulásra. Az árfolyamok mindjárt az első negyedóránban olcsóbbak voltak a tegnapi záriathoz képest és mint mindig, most is különböző magyarázatokat talált ki a spekuláció arra, hogy a lanyha irányzatot megindokolja. Ezek között első helyen szerepel természetesen a pénzügyminiszter nyilatkozata a pénzgyegek lebélyegzésének cáfolatáról. A forgalom a tőzsdéi idő második felében kisé megjavult. Árfolyamok:

Magyar hitel 1860—30, Osztrák hitel 1070—60, Jelzálogbank 560—50, Leszámitoló 825—35, Hazai bank 780—70, Angol-magyar 1090—80, Magyar-olasz 514—508, Alt. takarékn 1150, Concordia 2500, Ganz-Danub. 18.600—500, Ganz-Vill. 4340—300, Rima 4400—325, Kőburg 3600—530, Lipták 515—40, Brassói 4900, Alt. fa 2150—2220, Nasici 16600—500, Országos fatern. 2360—380, Danica 7300—575, Papir 3600—550, Lámpa 2750, Ostermeió 1010, Gummi 3550—650, Telefon 2550, Adria 14.800, Atlantica 5550—25, Közüti 1580—50, Déli vasut 1965—880, Levante 6425—400, Államvasut 5350—225.

A valutapiacon sem volt nagyarányú a forgalom. Dollár és Marka kivételével a külföldi pénz nemek legnagyobb része a tegnapi zárlathoz képest olcsóbb volt. Árfolyamok:

Napoleon 1525—1445, Font 1680—1690, Dollár 498—491, Francia frank 3275, Marka 611—622, Lira 1740

Megszűnik az angol bányászsztrájk

London, nov. 4. A bányamunkások szavazata azzal az eredménnyel végződött, hogy a létrejött megegyezés ellen 8459 szavazattöbbséggel foglaltak állást. A londoni konferencia kiküldöttjei mindazonáltal elhatározták, hogy a bányászoknak a munka haladéktalan felvételét tanácsolják.

Az olasz-jugoszláv konferencia

Bécs, nov. 4. (M. T. I.) A turini Stampa értesülése szerint az olasz-délszláv értekezlet november 6-án kezdődik Santa Margeritában.

Franciák Manheim és Kálsruha előtt.

Berlin, nov. 4. A békeszerződés ellenére a franciák megszállták a manheimi és kálsruhei kikötőkhöz vezető bejáratot. Mind a két helyen egy tiszt vezetésével 30—30 fekete katona van. A számukra kiutalt fabarakok helyére a birodalom költségén kőházak építését követelik.

1770, Romanov 356 és fél—349, Lei 806—775, Sokol 546—539, Svájci frank 76—7540, Korona-dinár 1270—1230, Frank-dinár 1275—1240, Léva 585—570, Bécs 103—102 és fél, Leullyel márka 139—134.

A zürichi devizák

Zürich, nov. 4. (Megnyitás.) Budapest 130, Bécs 195, Newyork 639 és fél, Osztrák bélyegzett 150, Berlin 822 és fél, Milano 23—, Prága 710, Bukarest 1015, Varsó 160.

DOLLÁR RANKAI KENYÉRPIAC

Visszakiváncokozott a fegyházba

21 kiló szalonna : 10 évi fegyház

Magurad, a jó biró könyvének megdöbentő igazságaira emlékeztető érdekes tárgyalás folyt le ma délelőtt a debreceni kir. törvényszék büntető tanácsa előtt.

A vádlott Elek Gábor többszörös fegyházviselt ember, aki különböző lopások és betörések miatt már háromszor ült. Előbb négy, azután hat, majd nyolc évi fegyházbüntetést töltött ki.

Tipikus bűnöző. Alig, hogy legutóbb kiszabadult a fegyházból, azonnal újabb betörést követett el. Tóth István téglási gazdálkodó kerítésén behatolva 21 kiló szalonnat és néhány ruhaneműt lopott. A lopott holmi értékesítése közben csípték el. Elek rezignáltan követte a csendőroket s látszott rajta, hogy teljes megnyugvással fogadta sorsát.

A tárgyaláson épp ily nyugodtan viselkedett, tettét egyáltalán nem próbálta szépíteni. A bíróság mint visszaeső bűnöst, tíz évi fegyházra ítélte.

Mikor megkérdezték, hogy megnyugszik-e az ítéletben? — így felelt:

— Igen.

Aztan elmondta, hogy így van ez rendjén, ő már nagyon megszokta a fegyházat, a világban nem leli a helyét, visszakiván-

kozott a börtön falai közé. Tiszteletes munkára sehol sem alkalmazták, az ő mestersége pedig nagyon fárasztó és veszedelmes. Gyakran meg is verik az ember közbén, ha a haragos falusi népetten éri.

Kivánságához képest visszavitték a fegyházba, ahol most tíz esztendeig újra folytathatja a rab nyugodt, eseménytelen életét.

HIREK.

**Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök
igazságban,
Hiszek Magyarország
feltámadásában.**

— Fráter Imre dr. nyugdíj. Fráter Imre dr., a városi közkórház igazgató-főorvosának annak idején készült kinevezési okmányából kimaradt a nyugdíj bizottság megállapítása. A főispán megállapította Fráter Imre dr. nyugdíj jogosultságát és ez alapon a kinevezési okmányt a nyugdíj jogosultság elismerésével kibővítette.

— A III. oszt. kereseti adó-lajstromok. Debrecen város adóhivatala közhírré teszi, hogy a IV. kerületbe lakókra vonatkozó III. o. ker. adó 1919. évi kivétési lajstroma, 1920. nov. 5-től, november 13-ig 8 napi közszemlére van kitéve I. emelet 17. sz. hivatalos helyiségben, hol bárki a közszemléi határidő alatt megtekintheti és ugy a saját, mint a mások adóját illetőleg észrevételeit a közszemléi határidőtől számított 13 napon belül a m. kir. pénzügyigazgatóságához benyújthatja. Megjegyzni közszemlére tevő hatóság azt, hogy az ezen lajstromban kivett III. o. ker. adók még nem az ötszörösére emeltek.

Debrecen város I., II. és V. kerületében lakókra vonatkozó III. o. kereseti adó újabb kivétel nélküli előírt és ezuttal első ízben kivett lajstroma, továbbá a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok 1919. évi III. o. kereseti adó lajstroma 1920. november 10. napjáig terjedő 8 napos közszemlére tételük ki. Közszemlére kitétt lajstromok az illetékes kerületi hivatalos helyiségében, illetve a nyilvános számadásra kötelezettek lajstroma az V. kerület helyiségében tekinthetők meg.

— A köztisztviselők és munkások házépítő szövetkezete alakuló közgyűlését a vármegyei ház közgyűlési termében november 7-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja a következő tárgysorozattal: a) Jelentés a tagok számáról és a jegyzett üzletre-szekekről. b) Határozathozatal a megalakulás tárgyában. c) Alapszabályok megalkotása. d) Határozathozatal az előkészítő bizottságnak a felmentvény tárgyában. e) Az igazgatóság, a felügyelő bizottság, a választmány tagjainak megválasztása. f) Esetleges indítványok. — Ezután is kérjük, hogy aláírási iveau — akik még meg nem tették — f. hó 5-én okvetlenül beszoigálatni sziveskedjenek.

— Propaganda-előadások. Hálás és lelkes közönség hallgatta végig a Székely Társaság ötödik propaganda-előadását. A változatos, művészi, műsor igazán fényes szellemi élvezetet nyújtott. A hatásos leányénekkar, a szép szavalt, a magas színvonalú felolvasás, a kitűnő ének, meg a kellemes cigányzene meglepően sok tapsot váltottak ki a közönség sorából. A legközelebbi előadás november hó 5-én délután fél 6 órakor lesz a vármegyei ház dísztermében, a következő műsorral: 1. Szilágyi Béla: „A legszomorubb város” című költeményét szavalja; Sáros Margit. 2. Erdélyi egyházi énekek címmel előadást tart: dr. József Imre ref. lelkész. 3. Zongorajátszók: Bodor Jolán. Ezen az előadáson Magyar Imre zenekara játszik.

— **A faszén ára.** Az erdőhivatal nagymennyiségű tuskót bocsátott a világítási vállalat rendelkezésére faszén előállítás céljából. A termelt faszén árát ma állapította meg a városi tanács a következőkben: Faszén szövetkezeteknek, beszerzési csoportoknak és nagyüzemeknek kilogrammonként 5 korona, az erdőhivatalnak két korona, porszén bányáknak 4 korona 70 fillér.

— **Egy hajdu festő kiállítása.** Kádár Miklós festőművész hajduböszörményi hajdu fiu kiállítás céljaira a közgyűlési terem átengedését kérte tíz napra. Láng Nándor egyetemi tanár véleménye szerint tehetséges fiatal művészről van szó, ajánló levelei is vannak Petrovich Elektől és Rippl-Rónaitól és így a tanács a közgyűlési terem átengedte a közgyűlés utáni időre, amikor a polgármester jelöli ki a kiállítás megtartásának időpontját.

— **Turai Farkas meghalt.** Budapest 83 éves korában meghalt Turai Farkas, Debreczennek egyik legismertebb alakja. Állandóan sarkantyut hordott cipőjén, bojtos makrapipát szivott s a törzsökös debreczeniek előtt nagyon népszerű volt a »sarkantyus zsidó«. Ez év januárjában illette meg aranylakodalmát. Holttestét családja hazahozta és debreczeni földben helyezik örök nyugalomra. Temetése 5-én, pénteken délután 2 órakor lesz a debreceni máv. pályaudvarról.

— **Uj iparengedélyek.** A városi tanács a következő új iparengedélyeket adta ki: Harangozó István szabó 500, Pancsu Sándor cipész 1000, Irmay Kajdaci Béláné kávészarnok 1000, Balázs Sándor seprő-kosárak kereskedése 1000 koronáért.

— **A Kossuth-szobor környekének rendezésére** már régen készen vannak a tervek, de a háborus viszonyok miatt a levéltárban heverték. Mivel a szobor környekének rendezése szoros összefüggésben van a Piac-utca rendezésével és különösen az immár sokáig nem halasztható kövezési programmal, a városi tanács úgy határozott, hogy január 1-én megteszi a lehetőség szerint a tervek végrehajtásához szükséges intézkedéseket.

— **Őszi vásárt, vagyonmentő vásárt, sorsolást és sorozatos kabaré-előadásokat** rendez a Jólétkony Nőegylet és a Barosszövetség 6-án és 7-én, szombaton és vasárnap. Mindkét napon cigányzene mellett Debreczen előkelő hölgyközönsége olesó háztartási és fényűzési cikkeket árul. Délután 5 órától esti 8 óráig színeszínház és műkedvelőkből álló társaság tart kabaré-előadást a hangversenyteremben. A vásár szombaton délelőtt 10 órakor kezdődik, a belépti-díj 5 korona 50 fillér a vigalmi adóval együtt.

— **A vendéglősök és italmérők beszerzési részvénytársasága** Németh András társulati-elnök vezetése alatt tartott ülésében az előkészítő bizottság beszámolt arról, hogy a debreceni érdekeltség jegyzései már biztosítanak ugyan azon körülmények között a részvény megvalósítását, de illetékes helyről kifejezett kívánsághoz képest ugyanezen bizottság módot akar nyújtani, hogy a Hajdumegye és Biharmegye idetartozó részeinek vendéglősei, korcsmárosai, korlátlan és korlátolt jegy italmérői is részt vehessenek saját jól felfogott érdekekben a beszerzési részvénytársaság megalakításában. Ép ezért az előkészítő bizottság november 9-én déli 12 órájára a debreceni Ipartestület (Simonffy-utca 1c.) dísztermében gyűlést tart, amelyre úgy az eddigi részvényjegyzők, valamint azok, akik eddig még

nem jegyezték volna, ugyszintén Hajdu- és Biharmegye idetartozó részeinek fent felsorolt érdekeltsége jelenjenek meg. A gyűlésen az előadói ismertetéseményen kívül Hollós István m. kir. pénzügyi főtanácsos, pénzügyigazgató helyettes fog tájékoztatást nyújtani ezen szervezkedésnek közgazdasági és közgazdasági jelentőségéről, nemkülönbön hasonló intézmények közhasznú hatásáról.

— **Adományok a menekülteknek.** Debreczen város köztisztviselői álló polgárának, Várány Istvánnak elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címen a következő adományok érkeztek: Debreczen város adóhivatalának tisztviselőitől és alkalmazottaitól 580 korona, Csáki Jánosné, Óri Jánosné, Hegedűs Kálmánné úrnőktől 500 korona. Továbbá Hetey Károly útna Rex drogueristától egy ügylől kifolyólag 305 kor. Egy katonától 20 korona adomány. Fogadják a jószívű adakozók a O. M. H. debreceni kirendeltség hálás köszönetét.

— **Uj debreceni polgár.** A városi tanács Nagy Sándor debreceni lakost, aki 15 éve lakik Debreczenben, felvette a debreceni községi kötelekbe 300 korona díj lefizetése ellenében.

— **A vagonlakó családtöket** felkérem, hogy vasárnap délelőtt 11 órakor a hivatal helyiségében érdeklődjenek a tartandó összejövetelen megjelenni szíveskedjenek. Menekültügyi kirendeltség.

— **A guthi iparvasut kölcsöne.** A közgyűlés felhatalmazta a városi tanácsot, hogy a guthi iparvasut kiépítésére szükséges 1300000 koronát kölcsön útján szerezzze be. A számvétség ajánlattételre szólította fel a helybeli pénzintézeteket, amelyek hajlandóknak nyilatkoztak a kölcsön folyósítására, feltételeiket azonban a számvétség nem találta elfogadhatóknak. A városi tanács ma úgy döntött, hogy a kölcsönt a közellátási hivatal betétként kezelt vagyonából veszi fel 3%-os kamattal.

— **Az időszakos mértékhitelítés megkezdése.** A kereskedelmi és iparkamara közli, hogy Debreczen város II., III. és IV. kerületében, továbbá a kertészekben és külsőségeken lakó felek részére folyó hó 10-től kezdődőleg hetekint háromszor: szerdán, csütörtökön és pénteken fog az időszakos mértékhitelítés eszközöltetni. Az állami mértékhitelítő hivatal által kiküldendő felhívásra az érdekeltek kötelesek pontosan megjelenni s ugyanekkor a felhívást magukkal vinni. Az összes mértékek és mérő eszközök tisztán, a hitelítési bélyeg megsértése nélkül mutatandók be. Azok ellen, akik az időszakos hitelítésen részt nem vettek, valamint akik hibásnak talált mérőeszközöket ki nem javították, kihágási eljárás lesz megindítva, azonkívül mérőeszközök elkoboztatnak. Akik bármilyen okból az állami mértékhitelítő hivataltól az év végéig felhívást nem kapnának, erről személyesen vagy írásban tegyenek jelentést, hogy mértékek bemutatására a határidő kitűzhető legyen. Egyébként a mértékhitelítő hivatal mindennemű mértékügyben készségesen ad a feleknek kellő felvilágosítást.

— **Az osztálysorsjátékhöz** kaphatók sorsjegyek a hivatalos áron (egész 68 K, fél 34 K, negyed 17 K) Benkó Bank részvénytársaságnál Budapest, Andrassy-ut 60. sz. Köztudomásu, hogy a legegyszerűbb tőkebefektetés a sorsjegy. Az új prospektus megjelent, kívánatra ingyen küldi a Benkó Bank, hol idegen pénzeket is a legelőnyösebben váltanak be.

— **Valódi velour- és filc-kalapok** gyönyörű színekben és formákban érkeztek Frank Edéhez. Vármegeyháza mellett.

— **Kiss József legújabb szenzációs versköteté** »Esteledik, alkonyodik« most jelent meg és kapható Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai rt. könyvkereskedésében, ára diszkótésben 55 kor. 20 fillér.

— **Alakította kalapjait Széll és Kósánál, Piac-u. 63., ahol a legújabb divat szerint gyorsan és pontosan elkészül.**

— **Frank Sándor** céghez Piac-utca 42. sz. posztó szövet, selyem és kész női fehérmű legfinomabb kivitelben nagy választékban érkezett.

— **Könyvtárat** legmagasabb árrban vásárol az Alföldi Antiquarium, Piac-u. 18., Tisza-palota.

— **A »Magyar Naptár«** igen élénk tartalommal megjelent és lapunk kiadóhivatalában valamint a Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében és minden könyvkereskedésben kapható. Ara 28-75 K.

— **Őszi és téli női felöltő** újdonságok óriási választékban érkeztek, továbbá leányka kabátok, női ruhák, flanel pongyolák, blousok olesó árakban kaphatók. Frank Sándor női felöltő áruháza. Piac-u. 42.

— **Uj zeneművek.** »Horthy Miklós induló« és »Horthy Hymnus«, zenéjét szerző Lyka Rezsőné. Ara egyenként 34 K 50 fill. Kapható Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai rt. könyvkereskedésében.

— **Valódi teveször harisnyák,** mellyenek, nyaksálak, vadász-harisnyák-bokavédők a legnagyobb választékban érkeztek Frank Edéhez. Vármegeyháza mellett.

SZÍNHÁZ.

— **A Vígyszínház új bemutatója** az apró zavarok jegyében folyt le, ami nyomasztólóg hatott az előadókra is, a közönségre is. Az együttes egyik nőtagja hirtelen elutazott és ezzel a Beppo című egyébként Zerkovitz-féle, tehát valódi hamisított operett előadása nem lehetett mentes a kínos dőcögésektől és a beugrás, még jó erő esetében is, kényelmetlen nehézségeitől. A magán-számok ezuttal gyöngök voltak, csak Szemere ragyogtatta ezuttal is nagyszerű előadói képességét és a Herceg-Plaskes ötletes tánc-kettősével volt meleg sikere Jávornak és Somlár Stefinek. D'Arrigo Cornél, az új műsor vendége pazar hőkezűséggel bántik természetlőt kapott adományaival és színészi készségével, a meg-játszást és az aláfestést a szél-sőkig forszirozza és hőkezűen pazarolja azt is, amiből legkevesebbje van, különben nagyon kellemes és kifejező hangját. Nagyon meleg sikere volt.

A színházi irodák jelentése:

Luxemburg gróf pénteken 5-én B) bérletben, szombaton 6-án C) bérletben és vasárnap este 7-én van műsoron a Csokonai-színházban. Bodán, Rács, Ada, Egyed Lenke, Szalma, Szigeti, B. Ná-dossy s a gyönyörű kiállítás biztosítja a sikert.

Kardos Géza lesz a *Veszedelem ember* f. hó 8-án a Csokonai-színházban.

Ezüst sárly díszleteit fővárosi iparművészek festették a Csokonai-színház számára. A darab e hó 12-én kerül bemutatva.

Darrigó Kornél, a nagyon népszerű fővárosi művész fellép-tével ma is a nagy sikert aratott Zerkovitz-operett, a *Beppo* kerül színe a Vígyszínházban. Ez a pompás zenéjű operett valóságos művészi eseményszámba ment a szerdai bemutaton. Még 3 egyfelvonásos bohóság, 16 magán szám képezi a műsort, melynek Szemere Gyula u. kupléi, Darrigó magán-száma s a Jávornak-Somlár Stefi táncduettje a kiemelkedő pontjai. A nézőtér állandóan fűtve van.

— **Franceska Bertini** csodaszépségével és kiváló művészetével játsza a főszerepét az Irigység című 5 felvonásos drámának. A film az olasz filmművészet remeke. Bemutatja műpéteken az Arany Bika mozi. Jegyelővétel.

— **Magnus az igazságos,** bűnügyi történet öt felvonásban. Hatalmas testi erejével bámulatos produkciókat mutat az óriás atléta, méltó partnere a szép Itala Manzini. Az Apolló közönsége nagy tetszéssel fogadta ezt az érdekesítő szép filmet. Jegyelővétel.

— **Cesarina VIII. »Mand bosz-szuja«.** Ma mutatja be az Uránia e monumentális film utolsó részét, mely az egész műnek koronája, egy a felvételek szépségében, mint a művészek kitűnő játékában. Jegyelővétel.

Felhívás a termelőkhez

Saját érdekükben figyelmezteljük a termelő lakosságot, hogy a közlelmezési miniszter ur rendelete folytán a rájuk kivetett adógabona- és tengeri mennyiségeket minden körülmények között legkésőbb november hó 15-ig a felhívásban megjelölt helyre feltétlenül szállítsák be, annyival is inkább, mert a mulasztók ellen a rendeletekben előírt büntető rendelkezések a legszigorúbban fognak foganatba vételbi. Figyelmeztetjük a termelőket, hogy a rájuk kivetett gabona- és tengerimennyiségek beszállítása már azért sem szenvedhet késedelmet, mert ezen mennyiségre az ország ellátásának biztosítása érdekében feltétlenül szükség van, ezért azok semmi körülmények között sem fognak a minisztérium által elengedtetni. Ennélfogva az egyes hírlapokban megjelenő, komoly alappal nem bíró közleményeknek, amely szerint a gabona és tengeri a zár alól teljességében feloldatik, illetve a beszállítandó mennyiség elengedtetik, semmi jelentőséget ne tulajdonítsanak. A termelők érdeke a fentiek szerint a sürgős beszállítás, a szállítási kötelezettség teljesítésénél az őszi munkálatok végzése kifogás nem lehet, mivel az esős idő beálltával a szállítás ugyszólván lehetetlen lesz és ekkor a szállítás késedelmzése miatt beálló következményekért a termelők csak saját magukat okolhatják.

Közlelmezési ügyosztály.

SPORT.

— **A Move. mezei futóversenye.** A MOVE-DSE. folyó hó 7-én tartja a m. kir. katonai lőter környekén első őszi mezei futóversenyét. Amennyiben több mint száz benevezés érkezett, a sportkedvelő közönség ismét hatalmas tömegek küzdelmében gyönyörködhet. Tiszteleldij három van. Tisztek, altisztek és legénység részére. Indulás és cél a polgári lövőde előtt. A verseny táv 5 és fél km. Ami a verseny kezdetének időpontját illeti, erről későbbben számolunk be. Belépőjegy 5 korona a helyszínen.

A püspök atyafisága

— Regény. —

Irta: IVÁNYI ÖDÖN. (153.)

Semmit sem értett a dologból, de letszett neki, mulattatta, hogy Kanutot nem Hajnal mellett, hanem egy másik leány oldalánál tudja. Egészen olyan ez — gondolta magában — mint egy randevu — a barátné lakásán. Cs hogyha az: akkor legjobb őket nem zavarni. De, uristen, hogy jönnek ők most és náram össze... Valaminek történni kellett... Pár percig ez a kérdés motoszkált kis fejében, aztán, hogy újból ténbe vitték, a keringőzéstől szédülő

agyában egy darabig még kavargott e különös, nem érthető dolog. Könnyelmű madárszive óhajtott, hogy az legyen a dolog, a minek ő képzeli. Ot-hat valcerforduló alatt egész regényt képzel ki lázas, forró feje... A hetedik fordulónál azonban, elkapatva a tánc tüze, szenvedélye által, nem törődött többé az egész esettel.

Csak most, hogy az éjszakai izgalmak gőze kipárolgott fejéből, akadt rá az éjszakai vizit visszamaradt emlékére. De amint maga mellett ezt a halvány, szinte beteg arcot látta, elment a kedve attól, hogy Veront fag-gasa.

Most jelent meg!

Dr. NAGYIVÁNYI ZOLTÁN
Forradalmi problémák és a zsidó kérdés
aktuális irodalmi újdonság.

ÁRA
69 K

Kaphatók: Hegedűs és Sándor irod. és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében.

Megnyilt.

uj! uj!
orth. kóser mészárszék.

Naponta friss marha- és borjúhús pontos kiszolgálás mellett kgr. 66 K-ért kapható. Kérem a t. vevők szives pártfogását.
Tisztelettel

Vass Jenő,
Pásti-utca 2. sz.

VÉNUSZ COSMETIKAI INTÉZET

Széchenyi-u. 16. sz. alatt
Foglalkozik kizárólag a cosmetika minden ágával, 10 nap alatt eltünteti a legmakacsabb arcbőr hibákat u. m. májfoltot, szeplőt, mittessert, pattanást stb. Hajszálatat arc, mell és karról rövid idő alatt kiirt.
Arc-massage jutányosan kapható bérletbe

Most jelent meg!

ANDRÁSSY GYULA gróf
Diplomácia
és
Világháboru
című könyve.
Ára 103K 50.

ADY ENDRE

Az új Hellász
Amateur kiadás. Ára 104 K

Kaphatók
HEGEDŰS és SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében.

Gyermek alsótrikók

meleg flanel ruhácskák már 190 koronától kezdve; prima harisnyák, szövetruhák, svetterek, télikabátok gyönyörű bébé-holmik, tetra és gummi pelenkák stb. legolcsóbban

Dr. HEGEDŰSNÉ
Gyermek-divatházában
Simonffy-utca 2.

Kátránypapír

valódi

BŐRLEMEZ MŰPALA KÁTRÁNY

mész, cement, gipsz, nádfonat, budaiiföld és FOLYAM HOMOK legolcsóbban kapható

**Bethlen-u. 23.,
Petőfi-tér 6. sz.**
raktárakban.

Hirdetmény.

Az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság 1920. évi november hó 4-én megtartott rendkívüli közgyűlése elhatározta a társaság jelenlegi 6.000.000 korona alaptőkéjének 20.000 db egyenként 300 korona névértékű, névre szóló új részvény kibocsátása után 12.000.000 koronára való felemelését. Az új részvények kibocsátási ára darabonként 540 koronában állapított meg, mely összegből részvényenként a névértéknek megfelelő 300 korona a társaság alaptőkéhez, az ezen felüli darabonkénti 240 korona pedig a társaság tartaléktőkéjéhez csatolandó. Az új részvények a régiakkal egyenlő jogúak és így már az 1920. üzletév hasznában is részesednek, minek ellenében azonban az új részvények névértéke (K 300) után 1920. évi január hó 1-től a befizetés napjáig számítható 5%-os kamat térítendő meg. Az új részvények után azok kiállítás díja és helyigilletéke felebe darabonként 15 korona fizetendő. Az új részvényekre a régi részvényeseket elővételi jog illeti meg akként, hogy minden egyes régi részvény birtoka egy darab új részvény átvételére ad jogot a megállapított kibocsátási feltételek mellett. Az elővételi jog gyakorlása a régi részvények bemutatása mellett a társaság pénztárána az üzleti órák alatt 1920 november hó 5. napjától kezdődőleg 1920. évi november hó 20. napjáig bezárólag eszközölhető az új részvények ellenértékének és minden járuléknak egyidejű teljes befizetése ellenében. A megállapított határidő elteltével az elővételi jog többé nem gyakorolható és ez irányban jelentkezők azután figyelembe nem vehetőek. A régi részvények érvényes bemutatása Budapesten a „Mercur” váltóüzleti részvénytársaság központi pénztárána (V. Fűrdő-utca 3. sz.) is eszközölhető. A teljesen befizelt új részvényekről a társaság ideiglenes elismervényeket ad ki, melyek 1920. évi december hó 31-éig végleges részvényekre cseréltemek át. Debreczen, 1920 november hó 4-én.
Az Igazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 10 korona, minden további szó 1 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 15.—, minden további szó K 1.60. Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak.

VÉTEL.

Aranyat.

ezüstöt, briliánsokat legmagasabb árban veszek Schifmann ékszerész, Piac-utca 67.

Ólmot.

ólomesőveket, ólomédnyeket és más ólomból készült ócska tárgyakat magas áron vesznék. — Cím a kiadóhivatalban.

Elsőrendű tűzfát nagyobb mennyiségben vesznék. Árjátólóat kérjük lapunk kiadóhivatalába beadni.

ELADÁS.

Kitűnő minőségű

gyapjú leány- és fiú-svettérek nagy választékban kaphatók Dr. Hegedűsné Gyermekdivatházában Simonffy-utca 2. szám alatt

Óriási

japán krizantémum vágya és tövesen kapható. — Ugyanott egy gazdálkodónak alkalmas téli kabát szalonraért is eladó. Rákóczi-utca 28. szám. Keresztépület.

Eladó

35-ös számú kevéssé használt sevro leány cipő, valódi gummi sárcipő 35. és 38-as számú. Cím a kiadóban.

Férfi ruhák

lőkarban levők eladók Miklós-u. 37. Herczegné.

Tiszta

egész íves makulatura papír (újság) kapható lapunk nyomdájában.

Sárcipő

alig használt, 44-es lábra eladó. Cím a kiadóban.

Egy

uj ülőkád és kézimunka előnyomda eladó. Hajó-utca 16.

Villanymotor

4 1/2 lóerős indítóval kapcsolóval vezetékekkel eladó Uniófatelep. Ispolytelep 1.

Konyhabutor

jó állapotban levő eladó. Piac-utca 26/B. II. em.

Eladók

gyermek télikabátok, ruhák, fércipő. Hungária-épület II. emelet, Kalmár.

KERESLET.

Fűszer

angró segéd felvétetik azonnal Adorján cégnél, Piac-utca 83.

Egy gyakorlattal bíró pénztáros kisasszony felvétetik Mandel és Schwarz-kopf borkereskedőknél.

Izraelita vallásu

gyermek elemi vagy középsikolai tanulók oktatását elvállalja ellenséges megszállás alatti területeiről menekült diák. Héber olvasás tanítására is vállalkozik. Címe a kiadóhivatalban megtehető.

Házgondnok

vagy házfelügyelő állást vállalna magántisztviselő. Megkeresést a kiadóba kér «Megbízható» jellegre

VEGYES.

Jó

házi koszt kapható. Cím a kiadóba.

Gyermekeket

az iskolaidény kezdetével (rituális kosztolásra) vállalkoz teljes ellátásra. Legjobb gondozást biztosítok. Herczegné, Miklós-utca 37.

A város központján

elegáns butorozott utcai szoba egy-két ur részére kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Csokoládé Dessertek Likőrök Cacao Tea Rum

mindenféle esemege és felvágottak a legolcsóbb árban beszerezhetők

Burg Sámuel

fűszer és csemege üzletében, Csokonai-színházzal szemben

Tűzifa

(2-3 éves vágású prima tölgy- és bükkhasáb waggontételekben azonnali szállításra megrendelhető Reinbold Miklósnál, a Szolnoki egyesült gőzfűrészt és őrlőmalom r-t megbízottjánál, Debrecen, Kossuth-u. 61. Igyekeznek mindenki szükségletét idejében biztosítani, mert a készletek nehezen pótolhatók s az ár napról-napra mérték-telenül emelkedik. Megrendelőknél lakásomon egész nap rendelkezésére állok.

Saját termésű ó és új borokat

legolcsóbb napi árban árusítanak Friedländer Testvérek bornyagkereskedők Széchenyi-utca 29. sz.

Aranyat, ezüstöt, briliánsat a legmagasabb árban veszek POLLÁK ékszerész Piac-utca 79.

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.

Kiadó:
HEGEDŰS és SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-társ.